

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/kultura/106885,Stanislaw-Grzesiuk-Boso-ale-w-ostrogach.html>

KL: <u>Gusen</u>		1 9.11. 87.		Häftlings-Nr. <u>1329</u> <u>842a</u>	
Häftlings-Personal-Karte.		Überstellt		Personen-Beschreibung:	
Fam.-Name: <u>Grzesiuk</u>		am: _____	an KL: _____	Größe: <u>177</u>	cm
Vorname: <u>Stanislaus</u>		am: _____	an KL: _____	Gestalt: <u>schlank</u>	
Geb. am: <u>6.5.18</u>	in <u>Malchow</u>	am: _____	an KL: _____	Gesicht: <u>oval</u>	
Stand: <u>led.</u>	Kinder: <u>-</u>	am: _____	an KL: _____	Augen: <u>blau</u>	
Wohnort: <u>Lublin</u>		am: _____	an KL: _____	Nase: <u>geradig.</u>	
Strasse: <u>DLuga 14</u>		am: _____	an KL: _____	Mund: <u>klein</u>	
Religion: <u>rk.</u>	Staatsang.: <u>Polen</u>	am: _____	an KL: _____	Ohren: <u>oval</u>	
Wohnort d. Angehörigen: <u>Mutter:</u>		am: _____	an KL: _____	Zähne: <u>lückenh.</u>	
<u>Anna geb. Arboszkiewicz</u>		am: _____	an KL: _____	Haare: <u>schwarz</u>	
<u>Warschau, Ratuszanska 10</u>		am: _____	an KL: _____	Sprache: <u>poln.</u>	
Eingewiesen am: <u>26.5.40</u>		am: _____	an KL: _____	Bes. Kennzeichen: <u>keine</u>	
durch: <u>Stapo Koblenz</u>		am: _____	an KL: _____	Charakt.-Eigenschaften: _____	
in KL: <u>49.7.40 Da/17.8.40 Ma</u>		am: _____	an KL: _____	Sicherheit b. Einsatz: _____	
Grund: <u>Arbeitsabgabe /28.1.41</u>	Gu	Entlassung:	durch KL: _____	Körperliche Verfassung: _____	
Vorstrafen: <u>keine</u>		mit Verfügung v.: _____			
Grund:	Strafen im Lager:	Art:	Bemerkung:		
_____	_____	_____	_____		
_____	_____	_____	_____		
_____	_____	_____	_____		

KL/54 43 - 800000

Karta rejestracyjna Stanisława Grzesiuka z KL Mauthausen-Gusen (źródło: Arolsen Archives)

ARTYKUŁ

Stanisław Grzesiuk. Boso, ale w ostrogach

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: EWA WÓJCICKA 06.05.2024

6 maja 1918 r. w Małkowie urodził się Stanisław Grzesiuk – bard Czerniakowa, autor książek pt. „Pięć lat kacetu”, „Boso, ale w ostrogach”, „Na marginesie życia”, oraz tekstów piosenek, m.in: „Nie masz cwaniaka nad warszawiaka”, „Ballada o Felku Zdankiewicz”, pieśniarz.

W 1920 r., mając 2 lata, przeprowadził się z rodzicami do Warszawy. Zamieszkali przy ul. Tatrzańskiej 10 (kamienica została zniszczona w czasie powstania warszawskiego). Rodzina żyła skromnie, nastoletni Stanisław jednocześnie uczył się wieczorowo i pracował w fabryce.

Po ukończeniu szkoły powszechnej przy ul. Czerniakowskiej 128, w 1934 r. rozpoczął pracę w Państwowych Zakładach Tele- i Radiotechnicznych w Warszawie. Zdał egzamin czeladniczy, zapisał się na kursy radiotechniczne, jednak ich nie ukończył.

Pięć lat kacetu

Gdy wybuchła wojna, pragnął wstąpić do Wojska Polskiego, jednak zamiaru tego nie zrealizował. Opuścił stolicę, ale wkrótce po jej kapitulacji powrócił. Utrzymywał się wówczas z włamań do zakładów przejętych przez okupanta. Należał również do organizacji podziemnej.

Grzesiuk został aresztowany w 1940 r. w czasie łapanki, chociaż już był wcześniej poszukiwany przez Niemców na skutek złożonego na niego donosu dotyczącego posiadania broni. Trafił na prace przymusowe w gospodarstwie rolnym w okolicach Koblenz. Za pobicie gospodarza i ucieczkę z miejsca pracy 4 kwietnia 1940 r. został osadzony w KL Dachau (numer obozowy 13987). Po kilku miesiącach - 16 sierpnia 1940 r. - przetransportowano go do Mauthausen-Gusen (43429).

W książce pt. „Pięć lat kacetu” napisał:

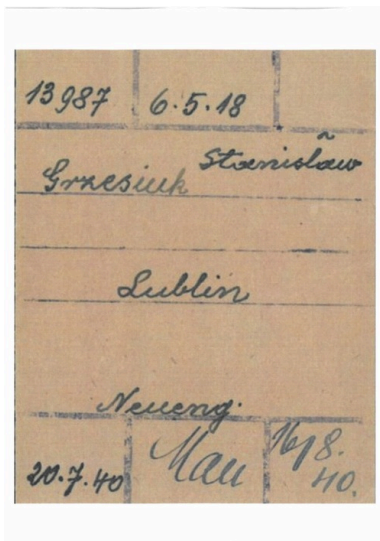
„W obozach koncentracyjnych starano się wszelkimi możliwymi sposobami zabić w człowieku wszelkie uczucia, upodlić go, zrobić z niego już za życia nieboszczyka”.

W obozie kupił za 400 papierosów bandżolę, przy jej akompaniamencie wykonywał dla współwięźniów piosenki warszawskiej ulicy.

W Mauthausen-Gusen przebywał do 5 maja 1945 r., tj. do wyzwolenia przez wojska amerykańskie.

Stanisław Grzesiuk (fot. z zasobu IPN)

Karta obozowa Stanisława Grzesiuka, pochodząca z zespołu: Zbiór „Ob” (akt obozowych i więziennych) zawierający fragmenty akt niemieckich wytworzonych przez kancelarie obozów i więzień lub urzędy związane z ich działalnością

No 13963 - 14000

№ Inw. Pol.	Imię i Nazwisko	Straszak	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa krwi	Barwa śluzowicy	Barwa zębów
13963 P	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13964 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13965 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13966 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13967 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13968 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13969 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13970 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13971 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13972 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13973 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13974 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13975 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13976 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13977 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13978 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13979 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13980 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13981 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13982 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13983 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13984 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13985 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13986 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13987 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13988 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13989 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13990 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13991 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13992 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13993 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13994 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13995 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13996 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13997 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13998 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
13999 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska
14000 M	Grzesiuk Stanisław	1.9.18	173	65	ciemne	niebieskie	blond	niebieska	niebieska	niebieska

Fragmety ewidencji obozowej KL Dachau. Pod numerem 13987 figuruje Stanisław Grzesiuk (druga kolumna, czwarty od góry). Dokument pochodzący z zespołu: Konzentrationslager Dachau/Obóz Koncentracyjny w Dachau

Karta rejestracyjna Stanisława Grzesiuka z KL Mauthausen-Gusen (źródło: Arolsen Archives)

Dalsze życie

Na początku lipca 1945 r. powrócił do Warszawy. W 1946 r. ożenił się z Czesławą Żórawską. Wstąpił do

Polskiej Partii Robotniczej. W 1949 r. ukończył kurs dla wicedyrektorów, następnie sprawował funkcje administracyjne m.in. w szpitalu przy ul. Chocimskiej 5 oraz ul. Anielewicza. W 1961 r. został radnym Warszawy.

Niestety, trudne warunki życia obozowego przyczyniły się do rozwoju gruźlicy płuc. Mimo podjętego leczenia oraz pobytu w sanatoriach Grzesiuk zmarł 21 stycznia 1963 r.

Jego książka pt. „Boso, ale w ostrogach” stała się kanwą musicalu wystawionego pod tym samym tytułem. Jego twórczość inspirowała również współczesnych muzyków.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ